

ГЛАВА XVI

СТИЛЪ

1. ОСНОВНИ КАЧЕСТВА НА ПИСАТЕЛЯ. — За разлика отъ ония дейци на Възраждането ни, които съж оставили нѣкакви книжовни опити или други ценни свидетелства за времето и за дѣйността си, безъ да държатъ ни най-малко на изложението си като форма, като изкуство, Селимински показва винаги развитъ усѣтъ за езика на своите изследвания, статии и писма, чувствува се и се старае да бѫде човѣкъ на перото и придава, по правило, на мислите си единъ стиль, способенъ да утвѣрди значението и влиянието имъ. Като майсторъ на мемоарната и епистоларната проза, на научната дисертация и на политическия памфлетъ, той държи твърде значително място между писателите ни следъ Априлова, наредъ съ Раковски и Славейкова; и, като тѣхъ, той налага на всичко, излѣзло отъ ржката му, печата на своята личность, оригиналните черти на своята воля и на своя темпераментъ. За него е важно не само да изкаже известни идеи, да предаде известни факти, но и да намѣри едничко правилни или силния начинъ за въздействие. Както въ цѣлия му характеръ се уравновесяватъ активно и съзерцателно начало, така че той действува смѣло само следъ мѣдро обсѫждане, така и като писател той държи да внуши своите разбира-
ния, да ги направи ржководни мнения на другите, но само откакъ ги е облѣкълъ въ формата, която може да овладява умъ и сърдце на читателя. Чувството на достоинство, което не го напуска никога, му подсказва да се отнася съ уважение и къмъ писаното слово, органъ на мисълъта и неинъ мозъченъ двигател. Философски и научни възгледи, социални и политически убеждения могатъ да добиятъ власть надъ другите едва откакъ тѣ, добре обмислени, съж намѣрили единъ изразъ, съобразенъ съ собствената имъ цена и съ очакваното впечатление. Добросъвестенъ въ всичко, което предприема,